

ลับมาก

แนวทางการพัฒนารูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติด
กรณีศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สมนึก รูปเทียน
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 7

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2568

ลับมาก

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก เจษฎา เหมหาชาติ

กรรมการและเลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก สมนึก รูปเทียน

เรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติด กรณีศึกษาการปฏิบัติ
หน้าที่ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันที่ 9 กันยายน 2568 **จำนวนคำ :** 12,885 **จำนวนหน้า :** 42

คำสำคัญ ความมั่นคงชายแดน, การข่าวกรองภาคสนาม, การสกัดกั้นยาเสพติด,
หน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท, หลักการทรงงาน

ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดที่เหมาะสมในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) ศึกษาสาเหตุของปัญหาที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาทในการสกัดกั้นยาเสพติด และ 3) เสนอรูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน การดำเนินการวิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพเชิงยุทธศาสตร์ โดยอาศัยการวิเคราะห์เชิงระบบผ่านเครื่องมือ PESTEL เพื่อประเมินปัจจัยภายนอก 7s McKinsey เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในองค์กร และ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาแนวทางการสกัดกั้นยาเสพติด นอกจากนี้ยังนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 จำนวน 23 ข้อ และแนวคิดจากทฤษฎีระบบ ทฤษฎีความร่วมมือ ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง และทฤษฎีเครือข่ายสังคมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่อประสิทธิภาพการสกัดกั้นยาเสพติด ได้แก่ สภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงและป่าทึบ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การขาดแคลนกำลังพลและเทคโนโลยี และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่ยังไม่เป็นระบบ จากผลการวิเคราะห์ได้เสนอรูปแบบการสกัดกั้นที่ประกอบด้วย 18 มาตรการสำคัญ เช่น การจัดตั้งศูนย์ข่าวกรองเฉพาะกิจ การฝึกอบรมกำลังพล การใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะ และการสร้างเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังยาเสพติด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการบูรณาการข้ามหน่วยงานและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้การสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Somneuk Toopthian

TITLE: Guidelines for Developing Drug Interception Models : A Case Study of the Singhanat Special Task Force's Operation in Mae Hong Son Province

DATE: 9 September, 2025 **WORD COUNT :** 12,885 **PAGES :** 42

KEY TERMS: Border Security, Field Intelligence, Drug Suppression, Singhanat Task Force, Royal Principles

CLASSIFICATION: Unclassified

This research aims to : 1) examine the environmental factors influencing appropriate drug suppression strategies in Mae Hong Son Province; 2) analyze the causes of problems affecting the operational effectiveness of the Singhanat Task Force in suppressing drug trafficking; and 3) propose an efficient and context-appropriate drug suppression model for the Thai-Myanmar border region. The study employs a qualitative strategic research approach using systematic analysis tools such as PESTEL to assess external factors, the McKinsey 7S Framework for internal organizational analysis, and the TOWS Matrix to formulate strategic guidelines. Additionally, the study incorporates the 23 Royal Principles of King Rama IX and relevant theoretical frameworks including system theory, collaboration theory, risk management theory, and social network theory.

Findings reveal that critical challenges include mountainous and forested terrain, ethnic diversity, shortages of personnel and technology, and the lack of integrated inter-agency operations. Based on the analysis, the study proposes a comprehensive drug suppression model comprising 18 key measures, including the establishment of dedicated intelligence centers, capacity-building for military personnel, deployment of advanced surveillance technologies, and community-based monitoring networks.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากคณาจารย์ วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ ที่ทรงคุณค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่าน พันเอก เดชาธร สายหยุด ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาสืบสนุนข้อมูลและตรวจเนื้อหาของเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ และอาจารย์ ที่ปรึกษา พันเอก เจษฎา เหมหาชาติ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา กำกับดูแล ช่วยตรวจสอบ และแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้อย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่าน พลตรี เกียรติชัย โอภาโส ผู้บัญชาการวิทยาลัย การทัพบก คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล พันเอก พิษณุณ พวงทอง ประธานกรรมการ พันเอก ธนักรกรรณ์ ณ ป้อมเพ็ชร กรรมการควบคุมเอกสารวิจัย ส่วนบุคคล ที่ได้กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับ อย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็น ประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยยังได้รับคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้ ให้สำเร็จ สมบูรณ์ได้ตามความมุ่งหมาย ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพ และหวังว่า วิจัยฉบับนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และ ประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แผนการปฏิบัติราชการกระทรวงกลาโหม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570)	7
นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและแก้ไข	8
ปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2567 - พ.ศ. 2570 สำนักงาน ป.ป.ส.	
ความหมายของการสกัดกั้นยาเสพติด	9
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติด	9
แนวคิดในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม	10
หลักการทรงงาน 23 ข้อ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร	10
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	
ภารกิจ โครงสร้าง อัตราการจัดหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 บทวิเคราะห์	
ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบและวิธีการสกัดกั้น	15
ยาเสพติดของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท	
ปัจจัย และสภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อรูปแบบ และวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด	21
รูปแบบและแนวทางในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อเสริมสร้าง	25
ขีดความสามารถของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท	
บทที่ 4 บทอภิปรายผล	32
บทที่ 5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	38
ข้อเสนอแนะ	34
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ปัญหายาเสพติดถูกยกให้เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน³ สืบเนื่องจากสถานการณ์ยาเสพติดในระดับภูมิภาคทวีความรุนแรงขึ้น จากข้อมูลสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมของสหประชาชาติ หรือ UNODC ระบุว่าปี พ.ศ. 2566 การตรวจยึดและจับกุมยาเสพติดประเภทเมตแอมเฟตามีน ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ถึง 190 ตัน โดยแบ่งเป็น ยาบ้า 98.3 ตัน ไอซ์ 90 ตัน และยาเสพติดจากประเทศเมียนมาร์ที่ถูกส่งออกไปต่างประเทศ โดยร้อยละ 89 ของปริมาณยาเสพติดดังกล่าว มาจากแหล่งผลิตในสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งอยู่ระหว่างพรมแดนภาคเหนือของไทย เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)¹

ในปี พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมานั้น ภาวะปัญหายาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ได้เพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะยาเสพติดที่ผลิตจากสารสังเคราะห์ ส่วนมากถูกลักลอบผลิตจากประเทศเมียนมาร์หรือพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ที่เป็นพื้นที่อิทธิพลของกองกำลังชนกลุ่มน้อยในพื้นที่รัฐฉานซึ่งยากต่อการเข้าไปปราบปรามของภาครัฐ⁶ ประกอบกับช่วงหลังพบว่า มีการลักลอบลำเลียงนำเข้าสู่สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่สามารถใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติดเข้าไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการเร่งการผลิตและลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าไปในประเทศต่าง ๆ ในปริมาณมากขึ้น

จากการประเมินสถานการณ์ในพื้นที่ประเทศเมียนมาร์ พบว่า ที่ผ่านมาเมียนมาร์ประสบกับภาวะความไม่ปกติ ซึ่งส่งผลต่อสถานการณ์ความมั่นคงในประเทศเกิดความขัดแย้งและการสู้รบระหว่างกองทัพเมียนมาร์กับกองกำลังชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธตามแนวชายแดนบ่อยครั้ง โดยในบางพื้นที่ได้ถูกกลุ่มชาติพันธุ์ติดอาวุธเข้าตรึงกำลังและยึดครอง ซึ่งส่วนมากเป็นพื้นที่ที่ใช้ลักลอบผลิตยาเสพติดในระยะหลังพบว่าการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่สามารถใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติด เข้าไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น ทำให้การลักลอบผลิตยาเสพติดจากสารสังเคราะห์ สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง⁶ จึงส่งผลต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติดไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับเมียนมาร์ อีกทั้งยังมีกลุ่มนักค้าที่หลบหนีหมายจับไปยังประเทศเมียนมาร์ ซึ่งมีการประสานติดต่อกับกลุ่มนักค้า

รายสำคัญในประเทศที่มีศักยภาพในการส่งและกระจายสินค้าไปยังกลุ่มเครือข่ายนักค้าในพื้นที่ และมีกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ มูเซอ ม้ง อาข่า ลีซอ จินฮ่อ ฯลฯ มาเป็นกลุ่มกระบวนการ หรือรับจ้างขนลำเลียง ในห้วงที่ผ่านมาปรากฏการจับกุมในพื้นที่ของเมียนมาร์ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับแหล่งผลิตในรัฐฉาน และปรากฏข่าวสารแหล่งพักยาเสพติดกระจายตามพื้นที่ต่างๆ เช่น อำเภอเมืองต่วน อำเภอเมืองพง อำเภอโป่งป่าแหลม อำเภอเมืองยอน จังหวัดเมืองสาต อำเภอท่าซี้เหล็ก จังหวัดท่าซี้เหล็ก ซึ่งเมืองเหล่านี้ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนตรงข้ามชายแดนภาคเหนือของประเทศไทย^{5,6}

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องด้วยหลายปัจจัย ตัวอย่างเช่น สถานการณ์สู้รบในประเทศเมียนมาร์ ซึ่งทำให้ต้องมีการเตรียมกำลังให้กองทัพมีขีดความสามารถ เพื่อใช้ในการสู้รบซึ่งงบประมาณในการบำรุงกองทัพส่วนใหญ่ได้มาจากการค้ายาเสพติด ประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรง เนื่องจากเป็นประเทศทางผ่านของยาเสพติดไปสู่ประเทศที่สาม หรือเป็นประเทศที่มีความต้องการยาเสพติดจากนักเสพในประเทศ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีชายแดนติดกับประเทศเมียนมาร์ มีลักษณะพิเศษ คือ มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงและสลับซับซ้อน ป่าไม้หนาที่บรุมทั้งการคมนาคมขนส่งทำได้ยากลำบาก ลักษณะดังกล่าวเอื้อต่อการใช้เป็นเส้นทางลำเลียงและแหล่งพักยาเสพติด แต่ในทางตรงกันข้ามลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวส่งผลให้การเข้าถึงพื้นที่ การตรวจตราการสกัดกั้นยาเสพติดของเจ้าหน้าที่กระทำได้อย่างจำกัด⁵ ประกอบกับความไม่พร้อมของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ด้านการสกัดกั้นเอง มีปัญหาข้อจำกัดในเรื่องกำลังพล ยุทธโธปกรณ์ และงบประมาณที่ขาดแคลน จึงยิ่งส่งผลให้การแก้ไขปัญหาอย่างไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เนื่องจากการแพร่ระบาดของยาเสพติดไม่เพียงสร้างปัญหาเฉพาะในระดับท้องถิ่น แต่ยังถูกกระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย และยาเสพติดไม่ได้ส่งผลกระทบเฉพาะตัวผู้เสพเท่านั้น ยังส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การเสพยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นการบ่อนทำลายกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย นอกจากนั้นการดำเนินการของเครือข่ายค้ายาเสพติดอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพราะอาจเกิดการปราบปรามข้ามพรมแดน

จากข้อมูลข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งรัดแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และการแก้ไขปัญหาที่ควรแก้ที่ต้นเหตุ หรือต้นทาง คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีสถานการณ์ลักลอบลำเลียงยาเสพติดรุนแรงเป็นอันดับต้นของประเทศไทย

ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ในการสกัดกั้น ยาเสพติด สำหรับหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท กองกำลังนเรศวร ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคของมาตรการ ในปัจจุบัน และการบูรณาการแนวทางใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่^{4,5}

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบและวิธีการ สกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท
2. เพื่อศึกษาปัจจัย และสภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อรูปแบบ และวิธีการ สกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท
3. เพื่อหารูปแบบและแนวทาง ในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อเสริมสร้าง ชีตความสามารถของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

กรอบแนวคิดการวิจัย

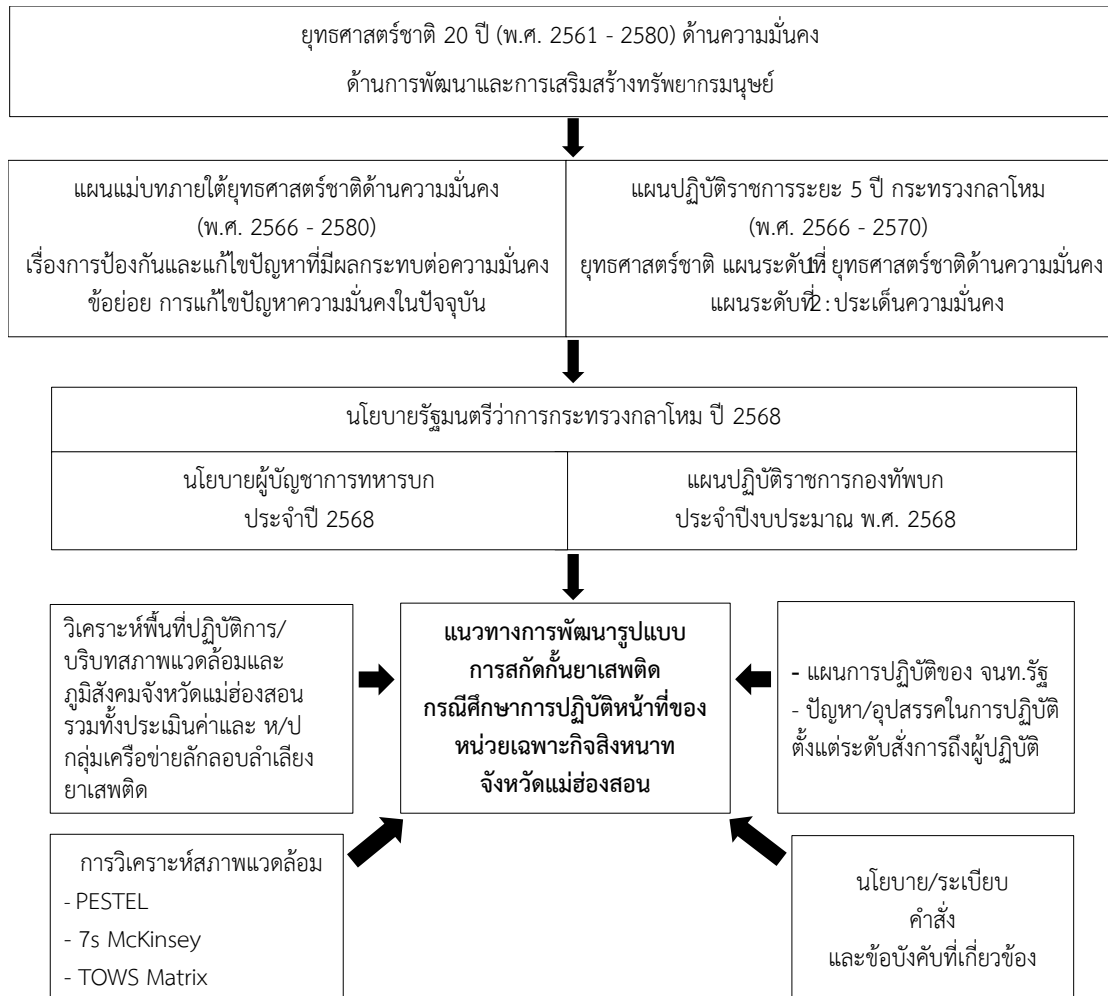
โดยน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร 23 ข้อ⁷ ได้แก่

1. จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ
2. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก
3. ทำตามลำดับขั้น
4. ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์

เป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นการศึกษา 2 ส่วนหลัก ได้แก่

1. การศึกษา รวบรวมข้อมูลภายนอกและฝ่ายตรงข้าม จะศึกษาถึง สภาพแวดล้อม บริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอน พฤติกรรม ความเชื่อมโยงเครือข่ายแกนนำ ผู้ค้าในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตลอดไปจนถึงรูปแบบ ยุทธวิธีการลักลอบลำเลียงของกลุ่ม เครือข่ายขบวนการลำเลียงยาเสพติด

2. การศึกษา รวบรวมข้อมูลภายในของฝ่ายเจ้าหน้าที่ จะศึกษานโยบาย/สั่งการ เกี่ยวกับการสกัดกั้น คุณลักษณะ/ขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติการตลอดจนปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติของหน่วยใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท ระดับผู้บังคับ กองร้อยทหารราบที่รับผิดชอบพื้นที่ระดับอำเภอ และระดับผู้ปฏิบัติทางยุทธวิธี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา ศึกษาสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ เส้นทางพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจัยกระตุ้นทำให้เกิดสถานการณ์ยาเสพติด, ทำความเข้าใจกลยุทธ์ วิธีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดของทุกกลุ่มผู้ค้า ตลอดจนลักษณะเฉพาะวิธีการลักลอบลำเลียงในพื้นที่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน และทำความเข้าใจรูปแบบการปฏิบัติงานด้านการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท เพื่อหาแนวทางสกัดกั้นยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมจากแหล่งข้อมูลของศูนย์ราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนและหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ โดยใช้ SWOT Analysis, 7s McKinsey และ PESTEL เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ตลอดจนใช้แนวทางจากหลักการทรงงาน 23 ข้อ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในข้อที่ 1 จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ, ข้อ 3 แก้ปัญหาจากจุดเล็ก, ข้อ 4 ทำตามลำดับขั้น และ ข้อ 5 ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม \ หัวง	พ.ย. 67	ธ.ค. 67	ม.ค. 68	ก.พ. 68	มี.ค. 68	เม.ย. 68	พ.ค. 68	มิ.ย. 68
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อการวิจัย	↔							
สอบการนำเสนอโครงร่าง เอกสารวิจัย		↔						
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล					↔	↔		
การสรุปผลการวิจัย						↔		
การนำเสนอผลการวิจัย							↔	
จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อได้ทราบข้อมูล ในปัจจัยสภาวะแวดล้อมที่ส่งผลกระทบรูปแบบ และวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท
2. เพื่อได้ทราบสภาพปัญหา ของรูปแบบและวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท
3. เพื่อได้ทราบแนวทาง รูปแบบและวิธีการในการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

บทที่ 2

บทแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่ชายแดนโดยเฉพาะจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นพื้นที่สำคัญที่เชื่อมโยงกับการลักลอบลำเลียงยาเสพติด เนื่องจากภูมิประเทศที่ยากต่อการควบคุม เช่น ภูเขา ป่าไม้ และเส้นทางน้ำ จึงเอื้ออำนวยต่อการลำเลียงยาเสพติด ซึ่งหากเราสามารถควบคุมปริมาณยาเสพติดที่จะผ่านแนวชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศ รวมไปถึงการผ่านของยาเสพติดไปยังประเทศที่สามารถลดลงเป็นอย่างมาก^{5,6} ดังนั้น จึงเป็นที่มาของการพัฒนารูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง³ โดยยึดถือตามแผนการปฏิบัติราชการกระทรวงกลาโหม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570) และนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2567 - พ.ศ. 2570 สำนักงานป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด (ป.ป.ส.)⁴

แผนการปฏิบัติราชการกระทรวงกลาโหม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570)

1. ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยมีเป้าหมายให้บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง: การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

2. ความสอดคล้องกับแผนระดับที่ 2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Y1) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ได้แก่

2.1 แผนปฏิบัติราชการ เรื่องการปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตย และผลประโยชน์ของชาติ ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยที่ 3 การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และแผนย่อยที่ 5 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

2.2 แผนปฏิบัติราชการ เรื่องการรักษาความมั่นคงของรัฐ ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยที่ 2 การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2567 - พ.ศ. 2570 สำนักงาน ป.ป.ส.

1. ในส่วนที่ 4 กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1.1.1 ข้อ 2.1 กรอบแนวคิดที่ 1 ทิศทางและนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด จากการประชุมสมัชชา สหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วย ปัญหายาเสพติดโลก

1.1.2 ข้อ 2.1.2 ทิศทางในมิติอาชญากรรม : มุ่งลดอุปทานและผลกระทบจากอาชญากรรมยาเสพติดตลอดจนอาชญากรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องจากยาเสพติด โดยการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปราม ตัดวงจรการเชื่อมโยงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่าง รวมถึงการมุ่งไปที่การปราบปรามโครงสร้างการค้าและองค์กรอาชญากรรมทำลายโครงสร้างการค้ายาเสพติดที่เป็นแกนหลักสำคัญ มากกว่ากลุ่มแรงงานยาเสพติดรายย่อย ให้ความสำคัญกับการกีดขวางข่าวสารและการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวดเร็ว ทันเวลา มีการบูรณาการฐานข้อมูล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารจัดการ

2. ในส่วนที่ 5 นโยบายและแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อ 2 นโยบายและแผนด้านการปราบปรามยาเสพติด ในข้อ 3 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ 2 แนวทาง ดังนี้

2.1 แนวทางที่ 1 สกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ การสกัดกั้นการลักลอบนำเข้า ส่งออก นำผ่านยาเสพติด เพื่อเป็นการหยุดยั้งยาเสพติดไม่ให้เข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ และไม่ให้เกิดการลักลอบใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านของยาเสพติดเพื่อส่งต่อไปยังประเทศที่สาม รวมถึงการสกัดกั้นการใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านของการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เข้าไปยังพื้นที่แหล่งผลิตยาเสพติด

2.1.1 แนวทางย่อยที่ 1.1 สกัดกั้นชายแดนทางบก ดำเนินการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้า - ส่งออกยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไม่ให้เข้าสู่ตอนในของประเทศ หรือใช้เป็นเส้นทางนำผ่านยาเสพติดสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไปยังประเทศที่สาม หรือเข้าไปยังแหล่งผลิตยาเสพติดในประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงโดยการสืบสวน สอบสวน ขยายผล จับกุมและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผู้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการสกัดกั้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 แนวทางที่ 2 ปรามปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดในพื้นที่ตอนในของประเทศ

2.2.1 แนวทางย่อยที่ 2.1 ปรามปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามเส้นทางคมนาคม บูรณาการการตั้งด่าน จุดตรวจ/จุดสกัดในเส้นทางคมนาคม ทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรอง โดยปรับเปลี่ยนห้วงเวลาตามสถานการณ์และข้อมูลการข่าวที่เหมาะสม นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการปรามปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติด เช่น เครื่อง X-ray เครื่องตรวจหาสารเสพติด ระบบ License Plate ฯลฯ รวมไปถึงการพัฒนาทักษะบุคลากรประจำด่าน จุดตรวจ/จุดสกัด การบูรณาการใช้เทคโนโลยีและฐานข่าวเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปรามปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

2.2.2 แนวทางย่อยที่ 2.2 ปรามปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบคมนาคมทุกประเภท ระบบโลจิสติกส์ บริษัทบริการขนส่งสินค้า/พัสดุไปรษณีย์ทั้งของภาครัฐและเอกชน การตรวจค้นระบบขนส่งสินค้า/พัสดุไปรษณีย์ทั้งของภาครัฐและเอกชน ประสานขอความร่วมมือสถานประกอบการภาคเอกชน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ฝักระวังไม่ให้เครือข่ายการค้ายาเสพติดใช้เป็นช่องทางในการลักลอบลำเลียงยาเสพติด และแจ้งเบาะแสข่าวสารยาเสพติดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อการสืบสวนและขยายผลจับกุม

ความหมายของการสกัดกั้นยาเสพติด

การสกัดกั้นยาเสพติด หมายถึง กระบวนการหรือมาตรการที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชนในการควบคุม ป้องกันและลดการลักลอบนำเข้า ส่งออก หรือกระจายยาเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย โดยมีเป้าหมายเพื่อจำกัดการเข้าถึงของยาเสพติดในระดับที่สามารถจัดการได้ และป้องกันการแพร่กระจายในสังคม²

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติด

1. ทฤษฎีระบบ (System) แนวคิดระบบ คือ การรวมกันขององค์ประกอบที่ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด สำหรับการสกัดกั้นยาเสพติดนั้นต้องการความร่วมมือ จากส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ส่วนบังคับบัญชา ส่วนวางแผน ส่วนหาข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ส่วนปฏิบัติ ซึ่งต้องมีความเข้าใจภาพสถานการณ์ไปในทิศทางเดียวกัน³

2. ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง (Risk Management Theory) เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์ ประเมินและจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันความเสียหายหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ในการสกัดกั้นยาเสพติดจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์เส้นทางการลักลอบ ความเสี่ยงจากพื้นที่เป้าหมาย และสร้างแผนการปฏิบัติที่ครอบคลุมทั้งการตรวจจับ และการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉิน⁴

3. ทฤษฎีความร่วมมือ(Collaboration Theory) เป็นแนวคิดในการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคล หน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ¹⁰

4. ทฤษฎีเครือข่ายสังคม(Social Network Theory) แนวคิดการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและโครงสร้างของเครือข่ายระหว่างบุคคล หรือกลุ่มในสังคม สำหรับการสกัดกั้นยาเสพติดสามารถใช้ทฤษฎีนี้ในการติดตามเครือข่ายการลักลอบ เช่น การตรวจสอบผู้ต้องสงสัยผ่านข้อมูลการติดต่อ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างฐานข้อมูลเครือข่าย¹¹

แนวคิดในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

การใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี เช่น โดรน กล้องวงจรปิด และเซ็นเซอร์ เพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังพื้นที่ชายแดน² ตัวอย่างเช่น ระบบตรวจจับยาเสพติดแบบอัตโนมัติ ในจุดตรวจชายแดน ซึ่งจะส่งผลให้การสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลักการทรงงาน 23 ข้อ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

1. จะทำอะไร ต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ

ศึกษารายละเอียดอย่างเป็นระบบจากข้อมูลเบื้องต้น ทั้งเอกสาร แผนที่สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ได้จริงอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และตรงตามเป้าหมาย⁷

ในส่วนการสกัดกั้นยาเสพติด ต้องศึกษาข้อมูลให้ครอบคลุม โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ข้อมูลพื้นที่ปฏิบัติการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูลการดำเนินการของฝ่ายลักลอบลำเลียงยาเสพติด และข้อมูลฝ่ายหน่วยปฏิบัติการสกัดกั้นและปราบปราม

2. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก

ควรมองปัญหาภาพรวมก่อนเสมอ แต่เมื่อจะลงมือแก้ปัญหานั้น ควรมองในสิ่งที่คนมักจะมองข้าม แล้วเริ่มแก้ปัญหาจากจุดเล็กๆ เสียก่อน เมื่อสำเร็จแล้ว จึงค่อยขยายแก้ไขไปเรื่อยๆ ทีละจุด เราสามารถประยุกต์เอามาใช้กับการทำงานได้ โดยมองไปที่เป้าหมายใหญ่ของงานแต่ละชิ้น แล้วเริ่มลงมือทำจากจุดเล็กๆ ก่อน ค่อยๆ ทำ ค่อยๆ แก้ไปที่ละจุด งานแต่ละชิ้นก็จะสำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่วางไว้ “ถ้าปวดหัว คิดอะไรไม่ออก ก็ต้องแก้ที่อาการปวดหัวนี้เสียก่อน เพื่อที่จะได้อยู่ในสภาพที่พร้อมในการคิดต่อไป”⁷

ในส่วนการสกัดกั้นยาเสพติด จะดำเนินการในส่วนนี้เป็นลำดับที่ 2 ต่อจากการศึกษาข้อมูลเป็นระบบ กล่าวคือ เมื่อศึกษาข้อมูลเป็นระบบแล้ว จะตรวจพบปัญหาหลัก ปัญหาย่อยของปัญหาหลัก จากนั้นจะทำความเข้าใจเพื่อเรียงลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไข แล้วจึงดำเนินการแก้ไขไปตามลำดับความเร่งด่วน

3. ทำตามลำดับขั้น

เริ่มต้นจากการลงมือทำจากสิ่งที่จำเป็นก่อน เมื่อสำเร็จแล้วก็ลงมือทำในสิ่งที่จำเป็นลำดับต่อไป ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ถ้าทำตามหลักนี้ได้ งานทุกสิ่งก็จะสำเร็จได้โดยง่าย ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับประชาชนได้แก่ สุขภาพและสาธารณสุข จากนั้นจึงเป็นเรื่องสาธารณสุขปึกแผ่นขั้นพื้นฐาน และสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพ อาชีพ ถนน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภคและบริโภค เน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเกิดประโยชน์สูงสุด “การพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ การพ่มี พ่กิน พ่ใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน ใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอสมควร สามารถปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยตามลำดับต่อไป” พระบรมราโชวาทของในหลวง รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517⁷

ในส่วนการสกัดกั้นยาเสพติด จะดำเนินการพิจารณาในส่วนนี้ไปพร้อมกับ “การแก้ไขปัญหาที่จุดเล็ก ๆ” โดยในส่วนนี้จะเป็นการพิจารณาสิ่งที่สำคัญ สิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว ปัญหาบางประการอาจได้รับการแก้ไขก่อนหรือหลังปัญหาย่อยหรือจุดเล็ก ๆ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของปัญหาเหล่านั้น

4. ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์

การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงภูมิประเทศของบริเวณนั้นเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน “การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ ในสังคมวิทยา คือ นิสัยใจคอของคนเรา จะไปบังคับให้คนอื่นคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำ เข้าไปดูว่าเขาต้องการอะไรจริง ๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจหลักการของการพัฒนานี้ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง⁷

ในส่วนการสกัดกั้นยาเสพติด ต้องศึกษาภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพสังคม รากเหง้าของปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์หาแนวทางสกัดกั้นที่เหมาะสมต่อไป

ภารกิจ โครงสร้าง อัตราการจัดหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

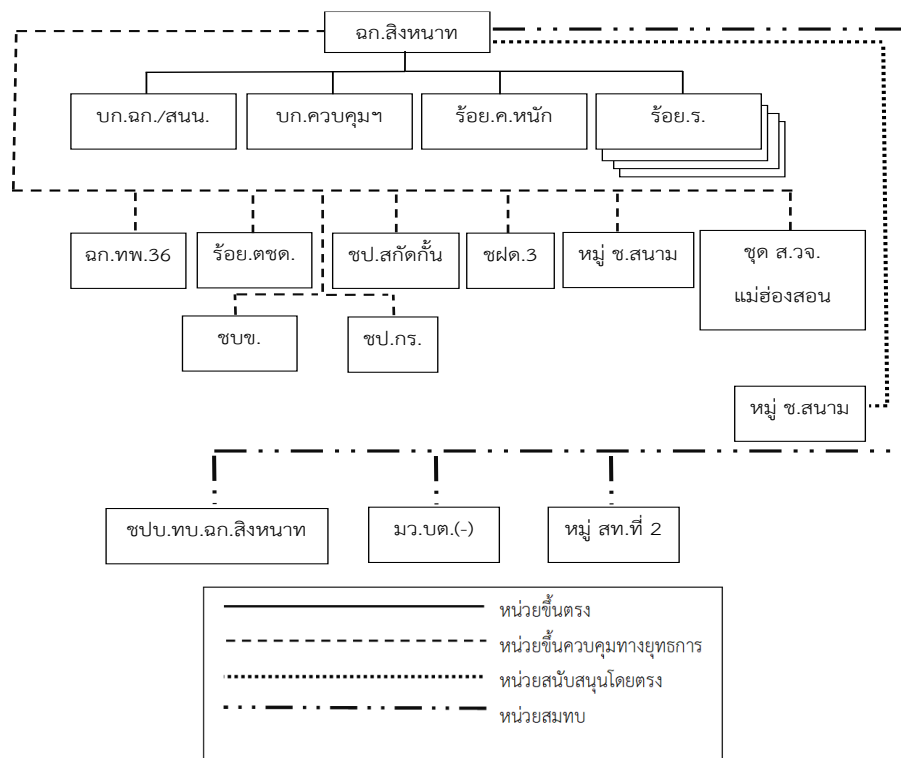
หน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท เป็นหน่วยขึ้นตรงกองกำลังนเรศวร รับผิดชอบภารกิจป้องกันชายแดน โดยการบูรณาการใช้กำลังในการป้องกัน, สกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่อำเภอชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อรักษาอธิปไตยและสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดนให้มีความสงบเรียบร้อย มีการจัดกำลัง ดังนี้

หน่วยขึ้นตรง 1 กองบังคับการ, 1 กองบังคับการควบคุม, 1 กองร้อยเครื่องยิงหนัก และ 3 กองร้อยทหารราบ

หน่วยขึ้นควบคุมทางยุทธการ 1 หน่วยเฉพาะกิจทหารพราน, 1 กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน, 1 ชุดปฏิบัติการสกัดกั้น, 1 ชุดเฝ้าตรวจชายแดน, 1 หมู่ช่างสนาม, 1 ชุด สาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 1 ชุดวิทยาการกระบวนการสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนเข้มแข็ง และ 1 ชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือน

หน่วยสนับสนุนโดยตรง 1 หมู่ช่างสนาม

หน่วยสมทบ 1 ชุดปฏิบัติการบินทหารบกหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท, 1 หมวดบรรทุกต่าง และ 1 หมู่สุนัขทหาร

ภาพที่ 3 โครงสร้าง อัตราการจัดหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พันเอก ธนภฤติ สุขเกิด (2568) เรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ประจำจุดตรวจจุดสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่กองทัพบภาคที่ 3
2. พันเอก อนุวัช ปัญญานันท์ (2565) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของกองกำลังป้องกันชายแดน ในการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบน โดย
3. พันเอก เดชพร บุญยรัตพันธุ์ (2565) เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดบริเวณแนวชายแดน กรณีศึกษา 5 อำเภอ จังหวัดเชียงใหม่
4. พันเอก เกียรติศักดิ์ ทรัพย์เมฆ (2566) เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
5. พันเอก ยอดชาย พวงวรินทร์ (2563) เรื่อง อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหาร ในภารกิจสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ
6. พันเอก วันปิย แก้วเกษ (2564) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดเชียงราย
7. พันเอก สุพรเทพ ไชยยงค์ (2565) เรื่อง แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

ในบทวิเคราะห์นี้ ผู้ทำวิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบและใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตกผลึกรูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติด สำหรับหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินการตามกรอบแนวคิดการวิจัยในบทที่ 1 โดยในบทที่ 3 จะดำเนินการวิเคราะห์เพื่อให้ตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบและวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท จะเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ส่งผลกระทบต่อวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด โดยใช้เครื่องมือ PESTEL เนื่องจากบริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นปัจจัยภายนอก^{2,4} 2) เพื่อศึกษาปัจจัย และสภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อรูปแบบ และวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท โดยการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ การดำเนินงานของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท โดยใช้เครื่องมือ 7s McKinsey เนื่องจากเป็นปัจจัยภายในองค์กร¹² และ 3) เพื่อหารูปแบบและแนวทาง ในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท โดยการนำข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 และข้อที่ 2 มาวิเคราะห์หากกลยุทธ์โดยใช้ เครื่องมือ TOWs Matrix

เหตุที่ต้องมีการทบทวนแนวทางสกัดกั้นยาเสพติด สืบเนื่องจากการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่กลับพบว่าปริมาณยาเสพติด ยังคงมีการลำเลียงจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอนเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ตามข้อมูลจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 (ปปส.ภาค 5)

สรุปผลการจับกุมยาเสพติด ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่ ต.ค. 66 - เม.ย. 68

ว/ด/ป	พื้นที่จับกุม (ตำบล, อำเภอ)	ประเภทยาเสพติด/จำนวน						กรบรรจุ หีบห่อ/ สัญลักษณ์
		เฮโรอีน (กก.)	ยาบ้า (เม็ด)	ไอซ์ (กก.)	คีตาเมีน (กก.)	ฝิ่น (กก.)	อื่นๆ	
7 มี.ค. 67	ต.เวียงเหนือ อ.ปาย		6,952,000	62.5				999 สีน้ำเงิน
8 มี.ค. 67	ต.เวียงเหนือ อ.ปาย		1,200,000	35				Y1 สีเขียว
10 มี.ค. 67	ต.เวียงเหนือ อ.ปาย		2,900,000	6				Y1 สีเขียว
21 มิ.ย. 67	ต.เวียงเหนือ อ.ปาย		20,200					-
19 ก.ค. 67	ต.แม่नाเตง อ.ปาย		6,100,000		21			Y1 สีเขียว 2024 สีน้ำเงิน 999 สีน้ำเงิน A สีเขียว
23 ม.ค. 68	ต.แม่ฮูคอ อ.ขุนยวม			600				-
28 ม.ค. 68	ต.เวียงเหนือ อ.ปาย		20,200					2 สีแดง
รวม		-	17,192,400	703.5	21	-	-	

จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เราต้องกลับมาทบทวนแผนการปฏิบัติสกัดกั้นให้รัดกุม ครอบคลุมปัจจัยสำคัญ ที่จะส่งผลให้การสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบและวิธีการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

การวิเคราะห์ด้วย PESTEL

1. ปัจจัยทางการเมือง (Political)

1.1 โอกาส (Opportunities)

(O1) นโยบายการปราบปรามยาเสพติด: นโยบายของรัฐบาลไทยเน้นการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้น ทำให้มีการเสริมกำลังและงบประมาณสนับสนุนหน่วยงานในพื้นที่^{2,3}

(O2) หน่วยงานรัฐของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งมีเชื้อสายไทใหญ่ ให้ความสำคัญรวมทั้งให้ความร่วมมือกับการแก้ปัญหาไขปัญหาเสพติด⁶

(O3) ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบกับกองกำลังที่คุมพื้นที่ ที่มีความเคลื่อนไหวยาเสพติด ในเรื่องการอำนวยความสะดวก การขนส่งเครื่องอุปโภค/บริโภค จากฝั่งประเทศไทย

1.2 อุปสรรค (Threats)

(T1) จากความไม่สงบและการสู้รบในประเทศเมียนมา ส่งผลกระทบด้านความมั่นคง ทำให้การลักลอบขนยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น เพื่อระดมเงินทุนนำไปบำรุงกองทัพ

(T2) แนวทางปฏิบัติหรือหลักนิยมในการสกัดกั้นของแต่ละหน่วยงานของภาครัฐ ยังไม่ประสานสอดคล้องกันเท่าที่ควร

(T3) มีนักการเมืองในบางระดับ ได้แก่ ระดับท้องถิ่น มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด เช่น เป็นนายทุน เครือข่าย จะมีพฤติกรรมติดตามความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ ทำให้ความลับรั่วไหล ส่งผลให้การสกัดกั้นยาเสพติดไม่ประสบความสำเร็จ^{5,6}

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic)

2.1 โอกาส (Opportunities)

(O4) จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านทัศนียภาพที่สวยงาม บรรยากาศที่ดีเหมาะต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้มีรายได้เข้าสู่จังหวัด ลดการพึ่งพารายได้จากการค้ายาเสพติด^{3,5}

(O5) นโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง เอื้อต่อการขยายตัวการท่องเที่ยวของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.2 อุปสรรค (Threats)

(T4) ความยากจนและรายได้ต่ำ: ชาวบ้านในพื้นที่บางส่วนมีรายได้ต่ำ ทำให้ตกเป็นเป้าหมายของขบวนการค้ายาเสพติดในการว่าจ้างขนส่งและให้ที่พักพิง⁶

(T5) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน: การคมนาคมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่ทั่วถึงและมีความยากลำบาก เนื่องจากเส้นทางคดเคี้ยวและบางเส้นทางมีความลาดชันอีกด้วย ทำให้การขนส่ง รวมถึงการเคลื่อนย้ายกำลังและการสกัดกั้นยาเสพติดทำได้ยาก⁶

3. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Social)

3.1 โอกาส (Opportunities)

(O6) ฝ่ายปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ โดยการจัดกิจกรรมงานประเพณีต่าง ๆ ดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไป

(O7) สังคมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นสังคมเกษตรกรรม ด้วยมีสภาพภูมิประเทศและลมฟ้าอากาศเหมาะแก่การเพาะปลูก หากดำรงชีวิตโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน และยั่งยืน⁷

3.2 อุปสรรค (Threats)

(T6) ความหลากหลายทางชาติพันธุ์: มีประชากรหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้การสื่อสารและการประสานงานในพื้นที่บางส่วนมีข้อจำกัด

(T7) ความสำคัญของระบบเครือข่ายที่มีความแน่นแฟ้น มีการปกป้องผู้กระทำความผิดที่เป็นเครือข่ายหรือพวกพ้อง อาทิ ไม่ให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การสกัดกั้นยาเสพติดไม่มีประสิทธิภาพ⁶

(T8) เครือข่ายกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด มีขนาดใหญ่ และเชื่อมโยงข้ามชาติ เช่น กลุ่มในรัฐฉาน สหภาพเมียนมา

4. ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technological)

4.1 โอกาส (Opportunities)

(O8) เทคโนโลยีในปัจจุบันมีความล้ำสมัย สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการรวบรวมข่าวสาร ฝ้าตรวจ ตลอดจนส่งเสริมให้การสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(O9) สามารถรวบรวมข่าวสารบางอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ เครือข่าย เชื่อมโยงพฤติกรรมเกี่ยวกับการค้า การลำเลียงยาเสพติด ได้จากโซเชียลมีเดีย อาทิ FACEBOOK^{2,11}

4.2 อุปสรรค (Threats)

(T9) ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่: หน่วยงานยังขาดเทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจจับและเฝ้าระวัง เช่น กล้องวงจรปิด โดรน และระบบเซ็นเซอร์ตรวจจับความเคลื่อนไหว ตลอดจนเทคโนโลยีที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล^{5,6}

(T10) การใช้ข้อมูลข่าวสาร: การประสานข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานยังขาดความรวดเร็วและความแม่นยำ

(T11) การเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานจากโซเชียลมีเดีย ได้แก่ LINE MESSANGER มีข้อจำกัดในการตรวจสอบ เก็บข้อมูลย้อนหลัง เนื่องจากระบบไม่เอื้ออำนวย

5. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environmental)

5.1 โอกาส (Opportunities)

(O10) ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูง สลับซับซ้อนส่งผลให้การขนส่ง การลำเลียงทำได้ยากลำบาก ดังนั้นกลุ่มขบวนการลำเลียงยาเสพติดจึงไม่นิยมลำเลียงยาเสพติดข้ามชายแดนมาทางจังหวัดแม่ฮ่องสอน⁶

(O11) กลุ่มขบวนการลำเลียงยาเสพติด มีการตรวจสอบ/คัดกรองผู้เข้าร่วมขบวนการฯ ค่อนข้างน้อย ส่งผลให้มีความเสี่ยงจากการทรยศหรือการเปิดเผยข้อมูล

(O12) การที่มีหน่วยงานด้านยาเสพติดโดยตรง เข้ามาร่วมบูรณาการการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่มากขึ้น ถือเป็นโอกาสให้การสกัดกั้นยาเสพติดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 อุปสรรค (Threats)

(T12) ภูมิประเทศของพื้นที่รับผิดชอบ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ป่าไม้หนาที่บเส้นทางคมนาคมที่ยากลำบาก รวมทั้งมีความกว้างค่อนข้างมาก ทำให้การตรวจตราการลาดตระเวน รวมไปถึงการสกัดกั้นยาเสพติดกระทำได้ยากและไม่ครอบคลุม

(T13) กลุ่มชุมชนหรือหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายค้ายาเสพติด รวมไปถึงเส้นทางที่ใช้ลักลอบลำเลียงยาเสพติด มักจะมีที่ตั้งเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ลักลอบลำเลียงยาเสพติด ทำให้สามารถตรวจจับความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ไม่สามารถรักษาความลับในการเคลื่อนย้ายกำลังเจ้าหน้าที่เข้าไปสกัดกั้นยาเสพติดได้

(T14) กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด มีการปรับปรุงกลยุทธ์รูปแบบการลำเลียงยาเสพติดเพื่อป้องกันการถูกสกัดกั้นจากฝ่ายเจ้าหน้าที่ อาทิ การลำเลียงส่งต่อยาเสพติดเป็นช่วง ๆ เพื่อตัดต่อการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ไปถึงกลุ่มร่วมขบวนการ กลุ่มอื่น ๆ, การจัดส่วนลาดตระเวนนำขบวนลำเลียงยาเสพติด เพื่อตรวจสอบและแจ้งเตือนความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ และการเกาะติดที่ตั้งหน่วยเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและรายงานความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น⁶

6. ปัจจัยทางกฎหมาย (Legal)

6.1 โอกาส (Opportunities)

(O13) จากการที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดมีความเข้มงวดเอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายเจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น⁴

6.2 อุปสรรค (Threats)

(T15) กฎหมายบางมาตรา เช่น พรบ.ป้องกันการทรมาร การอุ้มหาย รวมไปถึงหลักสิทธิมนุษยชน เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด²

(T16) ความร่วมมือข้ามพรมแดน: ความร่วมมือระหว่างไทยและเมียนมา ในการสกัดกั้นยาเสพติดยังมีข้อจำกัด เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศเมียนมา⁵

ตารางการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก EFAS (External Factors Analysis Summary)

ปัจจัยภายนอก	น้ำหนัก	ระดับ	คะแนนรวม	ข้อเสนอ/ลำดับ
โอกาส (Opportunities)				
(O2) หน่วยงานรัฐของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตลอดจนประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งมีเชื้อสายไทใหญ่ ให้ความสำคัญรวมทั้งให้ความร่วมมือกับการแก้ปัญหาไขปัญหาเสพติด	0.2	5	1	1
(O3) ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบกับกองกำลังที่คุมพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวยาเสพติด ในเรื่องการอำนวยความสะดวก การขนส่งเครื่องอุปโภค/บริโภคจากฝั่งประเทศไทย	0.1	4	0.4	2
(O4) จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านทัศนียภาพที่สวยงาม บรรยากาศที่ดี เหมาะต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อให้มีรายได้เข้าสู่จังหวัด ลดการพึ่งพารายได้จากการค้ายาเสพติด	0.1	3	0.3	3
(O8) เทคโนโลยีในปัจจุบันมีความล้ำสมัย สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการรวบรวมข่าวสาร เฝ้าตรวจ ตลอดจนส่งเสริมให้การสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	0.05	2	0.1	4
(O12) การที่มีหน่วยงานด้านยาเสพติดโดยตรง เข้ามาร่วมบูรณาการการสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่มากขึ้น ถือเป็นโอกาสให้การสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	0.05	2	0.1	5

ภัยคุกคาม (Threats)				
(T7) ความสำคัญของระบบเครือข่ายมีความ แน่นแฟ้น มีการปกป้องผู้กระทำผิดที่เป็นเครือ ญาติหรือพวกพ้อง อาทิ ไม่ให้ข่าวสารที่เป็น ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การสกัดกั้น ยาเสพติดไม่มีประสิทธิภาพ	0.2	5	1	1
(T9) ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ : หน่วยงานยังขาดเทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจจับ และเฝ้าระวัง เช่น กล้องวงจรปิด โดรน และระบบ เซ็นเซอร์ตรวจจับความเคลื่อนไหว ตลอดจน เทคโนโลยีที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล	0.1	4	0.4	2
(T12) ภูมิประเทศของพื้นที่รับผิดชอบ ส่วนใหญ่ เป็นภูเขาสูง ป่าไม้หนาที่บเส้นทางคมนาคมที่ ยากลำบาก รวมทั้งมีความกว้างค่อนข้างมาก ทำให้ การตรวจตราการลาดตระเวน รวมไปถึงการสกัดกั้น ยาเสพติดกระทำได้ยากและไม่ครอบคลุม	0.1	3	0.3	3
(T14) กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด มีการปรับปรุงกลยุทธ์ รูปแบบการลำเลียงยาเสพ ติดเพื่อป้องกันการถูกสกัดกั้นจากฝ่ายเจ้าหน้าที่ อาทิ การลำเลียงส่งต่อยาเสพติดเป็นช่วงๆ เพื่อตัด ต่อการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ไปถึงกลุ่มร่วม ขบวนการ กลุ่มอื่นๆ, การจัดส่วนลาดตระเวน นำขบวนลำเลียงยาเสพติด เพื่อตรวจสอบและ แจ้งเตือนความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ และ การเกาะติดที่ตั้งหน่วยเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและ รายงานความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น	0.05	2	0.1	4
(T15) กฎหมายบางมาตรา เช่น พรบ.ป้องกัน การทรมาร การอุ้มหาย รวมไปถึงหลักสิทธิ มนุษยชน เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติการสกัดกั้น ยาเสพติด	0.05	2	0.1	5
คะแนน	1		3.8	

ปัจจัย และสภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อรูปแบบ และวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้วย 7S McKinsey

1. Strategy (กลยุทธ์)

1.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S1) มุ่งเน้นการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดโดยใช้กำลังทางทหารและการข่าวกรองอย่างเต็มขีดความสามารถ⁶

(S2) เสริมสร้างความร่วมมืออย่างแน่นแฟ้นทั้งด้านงานข่าวและงานยุทธการกับหน่วยงานร่วมในการสกัดกั้นยาเสพติดได้แก่ ฝ่ายปกครองจังหวัด แม่ฮ่องสอน หน่วยบัญชาการ สกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ชายแดนภาคเหนือ, หน่วยตำรวจภูธร, ตำรวจตระเวนชายแดนและหน่วยทหารพราน⁶

(S3) มีแผนการปฏิบัติ การสกัดกั้นที่ค่อนข้างครอบคลุม มีความอ่อนตัว เอื้ออำนวยให้ฝ่ายปฏิบัติการสกัดกั้นมีอิสระในการปฏิบัติ

1.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

(W1) การเคลื่อนย้ายกำลังทางยุทธวิธีกระทำได้อย่างจำกัด เนื่องจาก สภาพเส้นทาง การคมนาคมยากลำบาก⁵

2. Structure (โครงสร้างองค์กร)

2.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S4) มีโครงสร้างการจัดกำลังชัดเจน โดยพิจารณาการจัดกำลังให้ครอบคลุมภารกิจที่ได้รับมอบทั้งหมด รวมทั้งมีหน่วยสนับสนุน ทำหน้าที่ดำรงความต่อเนื่องในการปฏิบัติการสกัดกั้น อาทิ หน่วยส่งกำลังบำรุง ฝ่ายปฏิบัติการพิเศษด้านกฎหมาย⁶

2.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

(W2) ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะและความชำนาญในการรวบรวมข่าวสาร และวิเคราะห์ข่าวสาร^{2,5}

(W3) กำลังพลและยุทธโศปกรณ์ไม่เพียงพอสำหรับการควบคุมพื้นที่ชายแดนที่กว้างขวาง

(W4) ขาดงบประมาณ ยุทธโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็น ในการเฝ้าระวัง และตรวจจับ เช่น โดรนและระบบเซ็นเซอร์^{2,5}

3. Systems (ระบบงาน)

3.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S5) การสั่งการและการประสานงาน มีสายการบังคับบัญชาชัดเจน⁶

(S5) มีระบบข่าวกรอง⁶ และการรายงานสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การเก็บรวบรวม บันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ง่ายต่อการนำไปใช้ ไปวิเคราะห์

3.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

(W5) ภาระงานที่แบ่งมอบให้กับเจ้าหน้าที่รับผิดชอบยังไม่เหมาะสม กล่าวคือ เจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ควรรับงานรวบรวม ข่าวสารยาเสพติดเพียงงานเดียว เนื่องจากต้องใช้สมาธิสูงในการรวบรวม ติความตลอดจน การวิเคราะห์ข่าวสาร ไม่ควรได้รับมอบภารกิจอื่นซ้ำซ้อน⁵

(W6) มาตรการรักษาความปลอดภัยเอกสาร การรักษาความลับในการปฏิบัติการยังมีช่องว่าง ส่งผลให้ความลับรั่วไหล⁵

4. Shared Values (ค่านิยมร่วม)

4.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S6) ปกป้องอธิปไตย และรักษามลประโยชน์ของชาติด้วยชีวิต⁶

4.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

- ไม่มี

5. Style (รูปแบบการบริหาร)

5.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S7) ใช้รูปแบบการบริหารเชิงยุทธการ เน้นการสั่งการที่รวดเร็ว และการปฏิบัติการเชิงรุก

5.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

(W7) ระบบราชการ บางครั้งเกิดการล่าช้าเกินไปในการสั่ง การปฏิบัติ ส่งผลให้การปฏิบัติการสกัดกั้นไม่ทันเวลา^{5,6}

6. Staff (บุคลากร)

6.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S8) กำลังพลมีความชำนาญงานในหน้าที่ทางฝ่ายอำนวยการ วางแผน ประสานงาน และควบคุมการปฏิบัติงานในระดับดี⁶

6.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

(W8) ขาดความรู้ ความเข้าใจบริบทของพื้นที่ปฏิบัติการที่รับผิดชอบ เมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ลี้ภัยล้นหลามเสียดิต^{5,6}

7. Skills (ทักษะ)

7.1 จุดแข็ง (Strengths)

(S9) เจ้าหน้าที่มีทักษะในการปฏิบัติการสนาม⁶ อาทิ การปฏิบัติทางยุทธวิธีของทหารและการใช้อาวุธหนัก(ที่ใช้ในการสกัดกั้นยาเสพติด)

7.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

(W9) กำลังพลขาดทักษะ ความชำนาญในการรวบรวมข่าวสาร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด ขาดทักษะพิเศษการสังเกต การจับผิด การตรวจค้น รวมทั้งทักษะการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจจับ^{2,5,11}

ตารางการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน IFAS (Internal Factor Analysis Summary)

ปัจจัยภายใน	น้ำหนัก	ระดับ	คะแนนรวม	ข้อเสนอ/ลำดับ
จุดแข็ง (Strengths)				
(S2) เสริมสร้างความร่วมมืออย่างแน่นแฟ้นทั้งด้านงานข่าวและงานยุทธการกับหน่วยงานร่วมในการสกัดกั้นยาเสพติดได้แก่ ฝ่ายปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน, หน่วยบัญชาการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ชายแดนภาคเหนือ, หน่วยตำรวจภูธร, ตำรวจตระเวนชายแดนและหน่วยทหารพราน	0.2	5	1	1

ปัจจัยภายใน	น้ำหนัก	ระดับ	คะแนนรวม	ข้อเสนอ/ลำดับ
จุดแข็ง (Strengths)				
(S3) มีแผนการปฏิบัติ การสกัดกั้นที่ค่อนข้างครอบคลุมมีความอ่อนตัว เอื้ออำนวยให้ฝ่ายปฏิบัติการสกัดกั้นมีอิสระในการปฏิบัติ	0.1	5	0.5	2
(S4) มีโครงสร้างการจัดกำลังชัดเจน โดยพิจารณาการจัดกำลังให้ครอบคลุมภารกิจที่ได้รับมอบทั้งหมด รวมทั้งมีหน่วยสนับสนุน ทำหน้าที่ดำรงความต่อเนื่องในการปฏิบัติการสกัดกั้น อาทิ หน่วยส่งกำลังบำรุง ฝ่ายปฏิบัติการพิเศษด้านกฎหมาย	0.1	3	0.3	3
(S5) มีระบบข่าวกรอง6 และการรายงานสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การเก็บรวบรวม บันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ง่ายต่อการนำไปใช้ ไปวิเคราะห์	0.05	2	0.1	4
(S9) เจ้าหน้าที่มีทักษะในการปฏิบัติการสนาม ⁶ อาทิ การปฏิบัติทางยุทธวิธีของทหารและการใช้อาวุธหนัก (ที่ใช้ในการสกัดกั้นยาเสพติด)	0.05	2	0.1	5
จุดอ่อน (Weakness)				
(W9) กำลังพลขาดทักษะ ความชำนาญในการรวบรวมข่าวสาร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด ขาดทักษะพิเศษการสังเกต การจับผิด การตรวจค้น รวมทั้งทักษะการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจจับ	0.2	5	1	1
(W6) มาตรการรักษาความปลอดภัยเอกสาร การรักษาความลับในการปฏิบัติการยังมีช่องว่าง ส่งผลให้ความลับรั่วไหล	0.1	5	0.5	2
(W1) การเคลื่อนย้ายกำลังทางยุทธวิธีกระทำได้อย่างจำกัดเนื่องจาก สภาพเส้นทาง การคมนาคมยากลำบาก	0.1	3	0.3	3

ปัจจัยภายใน	น้ำหนัก	ระดับ	คะแนนรวม	ข้อเสนอ/ลำดับ
จุดอ่อน (Weakness)				
(W4) ขาดงบประมาณ ยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการเฝ้าระวังและตรวจจับ เช่น โดรน และระบบเซ็นเซอร์	0.05	2	0.1	4
(W5) ภาระงานที่แบ่งมอบให้กับเจ้าหน้าที่รับผิดชอบยังไม่เหมาะสม กล่าวคือ เจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด ควรรับงานรวบรวมข่าวสารยาเสพติดเพียงงานเดียว เนื่องจากต้องใช้สมาธิสูงในการรวบรวมตีความตลอดจนการวิเคราะห์ข่าวสาร ไม่ควรได้รับมอบภารกิจอื่นซ้ำซ้อน	0.05	2	0.1	5
คะแนน	1		4	

รูปแบบและแนวทางในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

1. การวิเคราะห์กลยุทธ์ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท ในการสกัดกั้นยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้ TOWS Matrix ดังนี้

กลยุทธ์ SO (ใช้จุดแข็งเพื่อสร้างโอกาสในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการสกัดกั้นยาเสพติด)

ลำดับ	จุดแข็ง + โอกาส (S) (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)
SO1	S2+S5+O2+O3	บูรณาการงานข่าวกรองและระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้จุดแข็งผสมผสานกับการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือช่วย เช่น ระบบวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร โซเชียลมีเดีย เป็นต้น เพื่อเพิ่มความแม่นยำของข้อมูล

ลำดับ	จุดแข็ง + โอกาส (S) (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)
SO2	S3+S4+O8	ใช้โครงสร้างการจัดกำลังและยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งแผนการปฏิบัติที่ครอบคลุม/ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด และที่สำคัญคือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาสนับสนุน เพื่อการสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพ
SO3	S2+O2	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคม ได้แก่การสร้างเครือข่าย “อาสาสมัครเฝ้าระวังยาเสพติด” เพื่อแจ้งเบาะแส

กลยุทธ์ WO (ลดจุดอ่อนของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท โดยใช้โอกาสจากปัจจัยภายนอก)

ลำดับ	จุดอ่อน + โอกาส (W) (O)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)
WO1	W4+O2+O12	ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หรือยุทธโศปกรณ์ที่จำเป็นจากหน่วยงานปราบปรามยาเสพติด เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนยุทธโศปกรณ์
WO2	W9+O2+O8	เพิ่มการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของกำลังพล ที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดต่อการปฏิบัติ การสกัดกั้นยาเสพติดรวมทั้งการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นยาเสพติด
WO3	W1+O2+O4	บูรณาการร่วมกับส่วนราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม เศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการสร้างงาน/สร้างอาชีพให้ประชาชน ลดการพึ่งพารายได้จากยาเสพติด รวมทั้งการคมนาคมที่สะดวก จะส่งผลให้เจ้าหน้าที่สามารถเคลื่อนกำลังและลาดตระเวนได้ง่ายขึ้น

กลยุทธ์ ST (ใช้จุดแข็งของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาทเพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคาม)

ลำดับ	จุดแข็ง + ภัยคุกคาม (S) (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)
ST1	S4+S9+T12	ใช้ศักยภาพ ความพร้อมของกำลังพลและยุทธโธปกรณ์ เพิ่มมาตรการเฝ้าระวัง การควบคุมพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้นตามแนวชายแดน
ST2	S2+S3+T14	ปรับปรุงแผนการปฏิบัติการ ให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ของกลุ่มขบวนการค้า ยาเสพติดได้รวดเร็วขึ้น โดยใช้ข้อมูลข่าวกรองเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การปฏิบัติของเครือข่ายค้ายาเสพติด
ST3	S2+S4+T15	จัดตั้งหน่วยสนับสนุนและพัฒนาแนวทางการตอบโต้ ภายใต้ข้อจำกัดด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชน เพื่อให้การจับกุมมีประสิทธิภาพ โดยไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ WT (แก้ไขจุดอ่อนของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท เพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น)

ลำดับ	จุดอ่อน + ภัยคุกคาม (Weaknesses) (Threats)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)
WT1	W5+T9	สร้างระบบบริหารจัดการงานภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นระบบ ส่งผลให้บุคลากรรับผิดชอบในปริมาณงานที่เหมาะสมและมีขวัญกำลังใจที่ดี
WT2	W6+T9	เพิ่มมาตรการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลข่าวสารในระดับปฏิบัติการ รวมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ ในการรักษาความปลอดภัย
WT3	W9+T7	เพิ่มพูน พัฒนาทักษะพิเศษที่ใช้ในการแก้ปัญหา ในการรวบรวมพยาน หลักฐานเพื่อเอาผิดผู้กระทำผิดกฎหมาย

2. การนำเสนอ รูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียดรูปแบบการสกัดกั้นฯ ที่ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1. การพัฒนาเครือข่ายข่าวกรองเชิงลึกและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างแม่นยำ โดยการจัดตั้งศูนย์ข่าวกรองเฉพาะกิจ(ทั้งระดับ ผก.สิงหนาท และ ร้อย.ร.)ที่เชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน ทหารพราน และฝ่ายปกครอง เพื่อรวมข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและแม่นยำ^{2,11}

2.1.1 คัดเลือกและบรรจุเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถทางด้าน IT มีไหวพริบทางด้านรวบรวมและวิเคราะห์ข่าวสารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนจัดให้มีการอบรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินการรวบรวมข่าวสาร จากผู้มีประสบการณ์ โดยเฉพาะจากฝ่ายสืบสวน สอบสวนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

2.1.2 คัดเลือกและบรรจุเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับภาษาท้องถิ่น หรือภาษาที่ใช้ภายในกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

2.1.3 นำเทคโนโลยีมาช่วยในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ รวบรวมข่าวสาร อาทิ ระบบติดตามผ่านดาวเทียม (GPS) แผนที่ DIGITAL กล้องวงจรปิด การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียลไทม์ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการประเมินความเสี่ยง คาดการณ์เส้นทางลำเลียง รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติในการลำเลียงยาเสพติด ซึ่งศูนย์ข่าวกรองเฉพาะกิจทั้ง 2 ระดับจะต้องเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างกัน เพื่อให้เห็นภาพสนามรบและเวลาเดียวกัน

2.2. ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด² ดังนี้

2.2.1 แลกเปลี่ยน รวบรวมหัวข้อข่าวสารที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการสกัดกั้น

2.2.2 ขอรับการสนับสนุน งบประมาณ ยุทโธปกรณ์พิเศษ อาทิ ยานพาหนะทางพลเรือน เครื่องมือ/อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการรวบรวมข่าวสาร เป็นต้น

2.3 การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชนในพื้นที่ โดยการจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยกับหน่วยงานรัฐทุกระดับพื้นที่ที่รับผิดชอบรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานการปฏิบัติ, ดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนเฝ้าระวังและแจ้งเตือน^{6,7} (โดยพุ่งเป้าไปที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสกัดกั้นยาเสพติด

2.4 การพัฒนาความสัมพันธ์ สร้างความร่วมมือระหว่างไทยและเมียนมา เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและวางแผนปฏิบัติการร่วม³

2.5 ใช้การสนับสนุนโครงการพัฒนาชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ และเพื่อลดแรงจูงใจในการเข้าร่วมขบวนการค้ายาเสพติด⁷

2.6 การอาศัยความหลากหลายของมาตรการคัดกรองคนเข้าร่วมขบวนการลำเลียงยาเสพติด ดำเนินการจัดตั้งสายลับ รายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มขบวนการฯ เพื่อนำไปสู่การวางแผนการสกัดกั้นต่อไป^{5,6}

2.7 การกำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูล เพื่อป้องกันการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญกับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด^{2,5}

2.8 การใช้มาตรการเชิงรุก ในการป้องกันและปราบปรามเครือข่ายยาเสพติด โดยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการทางยุทธวิธี^{6,11} ประสานข้อมูลข่าวสารกับศูนย์ข่าวกรองเฉพาะกิจรวมทั้งมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างศูนย์ปฏิบัติการทางยุทธวิธีทั้ง 2 ระดับ ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.8.1 จัดทำแผนการลาดตระเวนตรวจสอบเส้นทางลำเลียงยาเสพติดที่สำคัญ

2.8.2 จัดทำแผนการปฏิบัติทางยุทธวิธี การสกัดกั้นที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนแผนเผชิญเหตุ ในกรณีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนหลักที่ได้วางเอาไว้

2.8.2 วางแผนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการสกัดกั้น

2.9. การพัฒนาศักยภาพกำลังพลและการฝึกอบรมเชิงลึก^{5,6} โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมทางยุทธวิธี ดำเนินการประสานงานกับศูนย์ปฏิบัติการทางยุทธวิธีเพื่อดำเนินการ

2.9.1 จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมด้านยุทธวิธี ในการสกัดกั้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งแก้ไข/ปรับปรุงการปฏิบัติทางยุทธวิธี ที่ยังเป็นจุดอ่อนของฝ่ายเรา อาทิ การสังเกต จับพิกัด การตรวจค้นยานพาหนะรวมถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการปฏิบัติการ

2.9.2 จัดการฝึกอบรมด้านยุทธวิธีให้กับเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติการสกัดกั้นในภาพรวมของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

2.10 การปิดช่องว่างของการวางกำลังเจ้าหน้าที่ โดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการเฝ้าระวังและตรวจจับ^{2,11} ได้แก่ กล้องวงจรปิด ระบบเซ็นเซอร์ตรวจจับความเคลื่อนไหวและโดรนลาดตระเวนในพื้นที่เสี่ยง เพื่อชดเชยกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีไม่เพียงพอ

2.11 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษ (Quick Reaction Force)^{5,6} ปฏิบัติการ การสกัดกั้นเป็นการเฉพาะ โดยมีคุณลักษณะดังนี้

2.11.1 เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็วที่มีความคล่องตัวสูง เพื่อเข้าปฏิบัติการในพื้นที่เสี่ยงและตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.11.2 ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และยุทธโธปกรณ์พิเศษที่ทันสมัย เช่น ยานพาหนะทางพลเรือน โดรนตรวจการณ์ กล้องตรวจการณ์เวลากลางคืน กล้องสอดแนม หรือยุทธโธปกรณ์พิเศษอื่นตามความเหมาะสม

2.11.3 ควรมีที่ตั้งหน่วยที่เป็นความลับ ไม่อยู่ในโครงข่ายพื้นที่อิทธิพลของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด เพื่อป้องกันการเกาะติดจากกลุ่มขบวนการฯ รวมทั้งป้องกันการรั่วไหลของข่าวสาร เมื่อมีการเคลื่อนย้ายกำลังของเจ้าหน้าที่

2.12 ให้นายทหารพระธรรมนูญของหน่วย ดำเนินการวางแผนร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการข่าวเฉพาะกิจและศูนย์ปฏิบัติการทางยุทธวิธี กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อมีการจับกุม เพื่อป้องกันการเพรียงพร้าจนกลายเป็นผู้กระทำผิดของเจ้าหน้าที่^{2,9}

2.13 ใช้ความได้เปรียบจากการที่ กกล.ชกน.ที่ครอบครองพื้นที่ ที่มีความเคลื่อนไหวของยาเสพติด ต้องพึ่งพาประเทศไทยในเรื่องการส่งกำลังบำรุง ดำเนินการต่อรอง/กวดขัน ให้ออกมาตรการสกัดกั้นยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น^{3,4}

2.14 ใช้การพัฒนาสัมพันธ์กับหน่วยงานด้านการพัฒนา ของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นเครื่องมือ ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการอาทิ การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ชายแดน เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายกำลังและยุทธโธปกรณ์^{4,6}

2.15 จัดตั้งศูนย์ส่งกำลังบำรุงและคลังเสบียง⁵ ในพื้นที่ยุทธศาสตร์ สนับสนุนหน่วยรอง เพื่อดำรงการปฏิบัติให้มีความต่อเนื่อง

2.16 จัดตั้งหน่วยสนับสนุนทางการแพทย์และการกู้ภัย⁷ (ทั้งระดับ ฉก.สิงหนาท และ ร้อย.ร.) รองรับสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ปฏิบัติการ โดยให้สามารถประสานงานกันในระดับอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การส่งกลับสายแพทย์ตามลำดับชั้นมีประสิทธิภาพ

2.17 การสร้างแรงจูงใจและสวัสดิการสำหรับกำลังพล^{6,12} ได้แก่

2.17.1 ตั้งเงินสินบนหรือรางวัลนำจับ ให้กับเจ้าหน้าที่รวบรวม
วิเคราะห์ข่าวจนนำไปสู่การจับกุม รวมทั้งให้รางวัลกับเจ้าหน้าที่จับกุมด้วย

2.17.2 จัดสรรสวัสดิการที่เหมาะสม เช่น เบี้ยเลี้ยงพิเศษและการดูแล
สุขภาพ เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับกำลังพล

2.18 จัดให้มีการประเมินผลและปรับปรุงแผนการปฏิบัติการอย่าง
ต่อเนื่อง เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของแผนงาน นำไปปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการ
ปฏิบัติ เพื่อให้การสกัดกั้นยาเสพติดมีประสิทธิภาพสูงสุด¹²

บทที่ 4

บทอภิปราย

ในการอภิปรายผลการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าจะดำเนินการอภิปรายตามผลลัพธ์รูปแบบการสกัดกั้นยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ได้วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 โดยอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากบทที่ 2 มาเป็นเหตุผลประกอบ เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาเครือข่ายข่าวกรองเชิงลึกและการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาเครือข่ายข่าวกรองอย่างเป็นระบบช่วยให้หน่วยสามารถรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมและทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนที่มีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การบูรณาการข่าวกรองร่วมกันระหว่างกองร้อย หน่วยเฉพาะกิจ และหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน หรือ ป.ป.ส. เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้สามารถวางแผนสกัดกั้นยาเสพติดได้ตรงเป้าหมายแนวคิดนี้สอดคล้องกับ“ทฤษฎีระบบ”⁸ ที่มองว่าทุกองค์ประกอบของหน่วยต้องทำงานประสานกันอย่างเป็นระบบ⁸ และสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อบรรลุภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. การประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและขอรับการสนับสนุน

การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยเฉพาะกิจทหารและหน่วยงานที่มีบทบาทเชิงนโยบายและงบประมาณ เช่น ป.ป.ส. ช่วยเติมเต็มช่องว่างในด้านเทคโนโลยี ข่าวกรอง และการวางแผนกลยุทธ์ระยะยาว ถือเป็นการสร้างเครือข่ายร่วมที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับทฤษฎีเครือข่ายสังคม¹¹ และ ทฤษฎีความร่วมมือ¹⁰ ซึ่งต่างก็ยืนยันว่า ความสำเร็จของการดำเนินนโยบายขึ้นอยู่กับโครงข่ายการทำงานที่แข็งแกร่งและยืดหยุ่น อีกทั้งยังตอบรับหลักการทรงงานข้อที่ 23⁷ “ใช้ข้อมูลวิชาการตัดสินใจ” ที่เน้นการอิงข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและชุมชน

ความร่วมมือระหว่างหน่วยกองร้อยทหารราบกับชุมชนท้องถิ่น ถือเป็นกลไกสำคัญในการสร้างฐานข้อมูลและการแจ้งเตือนล่วงหน้าเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งประชาชนในพื้นที่ชายแดนมักจะทราบเส้นทางหรือ

ความเคลื่อนไหวผิดปกติที่เจ้าหน้าที่ไม่อาจเข้าถึงได้ทัน จึงควรพัฒนากลไกให้ประชาชนมีบทบาทเป็น “สายตาและหู” ให้หน่วยงานของรัฐ แนวทางนี้สะท้อน “ทฤษฎีความร่วมมือ”¹⁰ ที่เน้นการรวมพลังจากหลายฝ่ายเพื่อเป้าหมายเดียว และยังสอดคล้องกับ “หลักการทรงงานข้อที่ 9”⁷ ซึ่งเน้นการทำงานจากระดับหมู่บ้านและจุดเล็กเพื่อแก้ปัญหาใหญ่ได้

4. การพัฒนาความร่วมมือข้ามพรมแดนกับเมียนมา

จากลักษณะภูมิประเทศที่ติดกับรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ซึ่งเป็นพื้นที่ผลิตยาเสพติดสำคัญ การมีแนวร่วมกับฝ่ายความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้าน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดแรงกดดันในการสกัดกั้น การร่วมมือควรมีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เช่น การแลกเปลี่ยนข่าวกรอง การประชุมร่วมกันเป็นระยะ และการจัดตั้งกลไกเฉพาะกิจข้ามแดน วิธีคิดนี้สอดคล้องกับ “ทฤษฎีระบบ”⁸ และ “ทฤษฎีความร่วมมือ”¹⁰ ที่ต่างชี้ว่าองค์กรต้องเปิดรับการทำงานร่วมกับภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพภายใน และยังสอดคล้องกับ “หลักการทรงงานข้อที่ 4”⁷ ว่าด้วยการพึ่งพาตนเองอย่างเข้าใจบริบทของภูมิภาค

5. การพัฒนาความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่

การสร้างควมไว้วางใจระหว่างเจ้าหน้าที่กับชุมชน ถือเป็นยุทธศาสตร์เชิงจิตวิทยาที่ช่วยให้การปฏิบัติการในพื้นที่ห่างไกลเกิดประสิทธิภาพสูง การมี “เครือข่ายประชาชน” ที่ให้ความร่วมมือในการสังเกตพฤติกรรมของผู้ต้องสงสัย การแจ้งข่าวลับ หรือการปฏิเสธการให้ที่พักพิงแก่กลุ่มค้ายาเสพติด ย่อมช่วยลดความเสี่ยงได้อย่างมาก แนวคิดนี้สอดคล้องกับ “ทฤษฎีเครือข่ายสังคม”¹¹ ที่ชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลคือเครือข่ายข้อมูลชั้นยอด อีกทั้งยังสัมพันธ์กับ “หลักการทรงงานข้อที่ 13”⁷ ว่าด้วย “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเน้นความสัมพันธ์เชิงลึกเพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน

6. การจัดตั้งสายลับในพื้นที่

การมีสายข่าวหรือผู้ประสานงานในพื้นที่ ที่เข้าใจเส้นทางของเครือข่ายยาเสพติดสามารถทำให้เจ้าหน้าที่รับข้อมูลเชิงลึกได้โดยไม่ต้องเฝ้าระวังตลอดเวลา การมีสายลับที่เชื่อถือได้ ถือเป็นการลดความเสี่ยงในการปฏิบัติการรุกในพื้นที่อันตราย อีกทั้งยังลดโอกาสการเผชิญหน้ากับกลุ่มติดอาวุธ ซึ่งอาจนำไปสู่ความสูญเสีย แนวคิดนี้จึงสอดคล้องกับ “ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง”⁹ ที่มุ่งลดโอกาสความเสียหายก่อนเกิดเหตุ และสอดคล้องกับ “หลักการทรงงานข้อที่ 17”⁷ ว่าด้วย “ติดดิน” ซึ่งหมายถึงการเข้าใจพื้นที่จริงอย่างลึกซึ้งผ่านผู้ที่อยู่ในพื้นที่

7. การกำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูล

ในยุทธศาสตร์การสกัดกั้นยาเสพติด การรักษาความลับถือเป็นหัวใจสำคัญ โดยเฉพาะข้อมูลแผนการปฏิบัติ การเคลื่อนย้ายกำลัง และซื่อสายข่าว หากข้อมูลรั่วไหลไปถึงเครือข่ายยาเสพติด จะส่งผลให้การปฏิบัติการล้มเหลวได้ทันที การกำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยควรใช้หลัก “Need to know” ควบคู่กับระบบตรวจสอบย้อนกลับ แนวทางนี้สะท้อนถึง “ทฤษฎีระบบ”⁸ ที่ต้องมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน และการควบคุมภายในที่รัดกุม รวมถึง “หลักการทรงงานข้อที่ 16”⁷ ที่ว่า “รู้ รอบ คอบ ระวัง” เพื่อสร้างความมั่นใจว่าแต่ละหน่วยงานจะทำหน้าที่โดยไม่ขัดแย้ง และไม่มีช่องโหว่ให้ฝ่ายตรงข้ามใช้ประโยชน์

8. การใช้มาตรการเชิงรุกผ่านศูนย์ปฏิบัติการทางยุทธวิธี

การสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ภูเขาและชายแดน ต้องอาศัยความรวดเร็วในการสั่งการและปรับตัวต่อสถานการณ์ การมีศูนย์ปฏิบัติการที่สามารถสั่งการ ปรับแผน และตอบโต้ได้อย่างทันท่วงทีจึงจำเป็นอย่างยิ่ง โดยควรเป็นศูนย์ที่มีการบูรณาการข่าวสารจากหลายหน่วย มีการเฝ้าตรวจตลอด 24 ชั่วโมง และสามารถส่งหน่วยเคลื่อนที่เร็วเข้าปฏิบัติการในจุดที่ตรวจพบภัยคุกคามได้ทันที ซึ่งแนวทางนี้ตรงกับ “ทฤษฎีระบบ”⁸ และ “ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง”⁹ ที่เน้นการควบคุมสถานการณ์ผ่านระบบบัญชาการที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งสอดคล้องกับ “หลักการทรงงานข้อที่ 23”⁷ คือ “ใช้ข้อมูลวิชาการตัดสินใจ” เพื่อให้การสั่งการเป็นไปอย่างแม่นยำและรอบคอบ

9. การพัฒนาศักยภาพกำลังพลและการฝึกอบรมเชิงลึก

การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมทางยุทธวิธีและการพัฒนาทักษะเฉพาะ เช่น การตรวจค้น การสังเกต การใช้เทคโนโลยี และการตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะหน้า เป็นแนวทางที่ตอบโจทยการสกัดกั้นยาเสพติดที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับทฤษฎีระบบ⁸ ที่มองว่าหน่วยงานที่มีการพัฒนาองค์ประกอบภายในอย่างต่อเนื่อง จะมีศักยภาพในการตอบสนองภารกิจได้สูง และยังสอดคล้องกับ หลักการทรงงานข้อที่ 10⁷ “หลักวิชาไม่ล้าสมัย” ที่ชี้ว่า การเรียนรู้และพัฒนาทักษะอยู่เสมอ จะทำให้องค์กรทันต่อสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนไป

10. การปิดช่องว่างของการวางกำลังเจ้าหน้าที่ โดยการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการเฝ้าระวังและตรวจจับ

การนำเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น กล้องวงจรปิด โดรน และระบบเซ็นเซอร์ มาใช้ในการเฝ้าระวังพื้นที่ชายแดน ถือเป็นการเสริมขีดความสามารถของหน่วยรบ

ภาคสนามในสถานการณ์ที่กำลังพลมีจำกัด แนวทางนี้สอดคล้องกับ ทฤษฎีระบบ⁸ ที่กล่าวถึงการบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังตรงกับ ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง⁹ ที่ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อลดความไม่แน่นอนในภารกิจสัปดาห์ นอกจากนี้ ยังสัมพันธ์กับ หลักการทรงงานข้อที่ 23⁷ ที่เน้นการใช้ข้อมูลและวิทยาการในการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความแม่นยำในเชิงยุทธวิธี

11. การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษ (Quick Reaction Force)

การตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วที่มีความคล่องตัวสูงและใช้ยุทธโศปกรณ์พิเศษ เช่น โดรนตรวจการณ์ กล้องกลางคืน และยานพาหนะพลเรือน ถือเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการตอบสนองต่อภัยคุกคามได้อย่างทันเวลา การแยกตำแหน่งที่ตั้งหน่วยออกจากโครงข่ายของกลุ่มค้ายาเสพติดยังสะท้อนแนวคิดตาม ทฤษฎีระบบ⁸ ที่มุ่งรักษาความมั่นคงในโครงสร้างปฏิบัติการ และสอดคล้องกับ ทฤษฎีความร่วมมือ¹⁰ ที่ชี้ให้เห็นว่า ความลับทางยุทธศาสตร์ต้องได้รับการบริหารให้ปลอดภัยร่วมกับหน่วยอื่น ๆ แนวทางนี้ยังสัมพันธ์กับ หลักการทรงงานข้อที่ 6⁷ ว่าด้วย “การระเบิดจากภายใน” คือ การจัดกำลังภายในให้เข้มแข็ง พร้อมปฏิบัติการในทุกสถานการณ์

12. การวางแผนร่วมกับนายทหารพระธรรมนูญเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

การประสานงานระหว่างฝ่ายปฏิบัติการกับฝ่ายกฎหมาย ช่วยให้การปฏิบัติงานมีกรอบการดำเนินการที่ชัดเจน ป้องกันปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน หรือการใช้มาตรการเกินกว่าเหตุ ซึ่งอาจส่งผลย้อนกลับในทางลบทั้งด้านภาพลักษณ์และศรัทธา การวางแผนทางให้เจ้าหน้าที่เข้าใจในข้อกฎหมาย เป็นการบริหารความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์โดยสะท้อน ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง⁹ และสอดคล้องกับ หลักการทรงงานข้อที่ 16⁷ “รู้ รอบ คอบ ระวัง” ซึ่งเน้นการทำงานที่รัดกุม รอบคอบ และเป็นธรรมในทุกมิติ

13. ใช้ความได้เปรียบด้านภูมิรัฐศาสตร์ต่อรองกับกลุ่มกองกำลังในเมียนมา

พื้นที่ชายแดนของกองกำลังชนกลุ่มน้อยในฝั่งเมียนมา เช่น กลุ่ม KNU หรือ SSA ยังต้องพึ่งพาไทยในการลำเลียงเสบียงหรือเวชภัณฑ์ การใช้ข้อได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์นี้ต่อรองให้พวกเขาร่วมมือหรือหยุดสนับสนุนเครือข่ายยาเสพติด จึงถือเป็น การดำเนินการเชิงรุกที่มุ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุด สอดคล้องกับ ทฤษฎีความร่วมมือ¹⁰ ที่ว่าด้วยการสร้างประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และ หลักการทรงงานข้อที่ 4⁷ ว่าด้วย “การพึ่งตนเองและเจรจาอย่างสร้างสรรค์กับเพื่อนบ้าน”

14. ผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในพื้นที่ชายแดน เป็นมากกว่าแค่ การขนส่งยุทธโศปกรณ์ แต่ยังเป็นการลดเวลาในการปฏิบัติการ เพิ่มความปลอดภัยในการ เคลื่อนย้ายกำลัง และเชื่อมโยงพื้นที่ห่างไกลเข้าสู่ระบบควบคุมของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีระบบ⁸ ในมุมมองของการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ และยังสัมพันธ์กับ หลักการทรงงานข้อที่ 9⁷ “แก้ปัญหาที่จุดเล็ก” ซึ่งระบุว่า การพัฒนา โครงสร้างในพื้นที่เล็ก ๆ หากเชื่อมโยงกันดี จะส่งผลต่อภาพรวมได้อย่างมาก

15. การจัดตั้งศูนย์ส่งกำลังบำรุงและคลังเสบียงในพื้นที่ยุทธศาสตร์

การมีระบบส่งกำลังบำรุงที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ห่างไกล เป็นพื้นฐาน สำคัญของปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภารกิจระยะยาวที่ต้องการความต่อเนื่อง และความพร้อมตลอดเวลา การจัดตั้งคลังเสบียงในพื้นที่ยุทธศาสตร์ ช่วยลดภาระ การลำเลียงระยะไกล ลดความเสี่ยงจากการขาดแคลน และสามารถเสริมกำลังได้ทันที่ที่ แนวทางนี้สะท้อน ทฤษฎีระบบ⁸ ที่เน้นการจัดองค์ประกอบในทุกมิติให้สนับสนุนกันและ กันอย่างไร้รอยต่อ อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับ หลักการทรงงานข้อที่ 7⁷ ว่าด้วย “ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด” เพราะเน้นการวางระบบเพื่อรองรับการทำงานระยะยาวโดยไม่สิ้นเปลือง

16. การจัดตั้งหน่วยแพทย์และกู้ภัย

การสกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่ห่างไกล มักเผชิญความเสี่ยงจาก การปะทะกับกลุ่มติดอาวุธ หรือความเจ็บป่วยจากสภาพแวดล้อม หน่วยปฏิบัติการ จึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านการแพทย์และกู้ภัยอยู่เคียงข้าง เพื่อให้ความช่วยเหลือ ได้ทันที ซึ่งช่วยลดการสูญเสียและรักษาขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ แนวทางนี้สะท้อนถึง “ทฤษฎีระบบ”⁸ ที่ระบุว่าหน่วยงานทุกด้าน ควรทำงานร่วมกันเพื่อความสมบูรณ์ของ ภารกิจ รวมถึง “หลักการทรงงานข้อที่ 7”⁷ ว่าด้วย “ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์ สูงสุด” เพราะการเตรียมตัวล่วงหน้า เป็นการป้องกันการใช้ทรัพยากรฉุกเฉินจำนวนมาก ในภายหลัง

17. การสร้างแรงจูงใจและสวัสดิการกำลังพล

ขวัญกำลังใจ คือ สิ่งที่หล่อเลี้ยงความเสียสละและความทุ่มเทของ เจ้าหน้าที่แนวหน้า การมีระบบสวัสดิการที่ดี เช่น เงินตอบแทนเฉพาะกิจ เบี้ยเลี้ยงเฉพาะ พื้นที่ และสวัสดิการครอบครัว รวมถึงการสร้างความก้าวหน้าในสายงาน จะช่วยให้ เจ้าหน้าที่มีแรงผลักดันในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและปลอดภัย แนวทางนี้ตรงกับ “ทฤษฎีเครือข่ายสังคม”¹¹ ที่ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบทางจิตวิทยา ส่งผลต่อโครงสร้างและ

ประสิทธิภาพของเครือข่ายภายในองค์กร อีกทั้งยังสอดคล้องกับ “หลักการทรงงานข้อที่ 10”⁷ ว่า “หลักวิชาไม่ล้าสมัย” คือ การบริหารคนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

18. การประเมินผลและปรับปรุงแผนการปฏิบัติการ

การประเมินผลหลังปฏิบัติการ เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้แผนการสกัดกั้นมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยควรวิเคราะห์ทั้งในเชิงยุทธวิธีการข่าว ความเร็วในการตอบสนอง และความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับใช้กับแผนถัดไป แนวทางนี้ตรงกับ “ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยง”⁹ ซึ่งเน้นการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับ “หลักการทรงงานข้อที่ 17”⁷ ว่าด้วย “ติดดิน” ซึ่งหมายถึงการเรียนรู้จากพื้นที่จริง และ “ข้อที่ 18”⁷ ว่าด้วย “ไม่ติดตำรา” คือ ใช้ทั้งประสบการณ์และความยืดหยุ่นมาประกอบการตัดสินใจเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

บทสรุป

สรุปประเด็นสำคัญจากวัตถุประสงค์การวิจัย จำนวน 3 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบและวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

1.1 สภาพภูมิประเทศและความมั่นคงแนวชายแดนเป็นอุปสรรคหลักในการสกัดกั้น

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง ป่าไม้หนาทึบ และมีแนวชายแดนยาวติดกับรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ซึ่งสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ฝั่งตรงข้ามทำให้เกิดช่องว่างด้านความมั่นคง ส่งผลให้ขบวนการค้ายาเสพติดสามารถลักลอบขนยาเสพติดผ่านเส้นทางธรรมชาติได้โดยง่าย ความยากลำบากในการลาดตระเวน การขาดโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและเครือข่ายสื่อสารในบางพื้นที่ เป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องพิจารณาในการวางแผนสกัดกั้นอย่างเหมาะสม

1.2 โครงสร้างและระบบเครือข่ายของกลุ่มค้ายาเสพติดมีความซับซ้อนและยืดหยุ่นสูง

กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดมีการวางแผนการลำเลียงอย่างเป็นระบบ ใช้กลยุทธ์ลำเลียงแบบเป็นทอด มีหน่วยลาดตระเวนแจ้งความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ และใช้ประโยชน์จากภูมิประเทศที่ยากต่อการตรวจสอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การสกัดกั้นจะไม่สามารถใช้มาตรการแบบเดิมซ้ำ ๆ ได้อีกต่อไป แต่จำเป็นต้องมีระบบข่าวกรอง การวิเคราะห์เชิงลึก และการปฏิบัติการเชิงรุกควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยี

1.3 ความซับซ้อนและพัฒนาการของกลยุทธ์กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด

กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงมีการจัดโครงสร้างเป็นเครือข่าย ใช้กลยุทธ์การส่งต่อ การเฝ้าระวังเจ้าหน้าที่ และเส้นทางธรรมชาติอย่างเชี่ยวชาญ อีกทั้งยังใช้ประโยชน์จากสภาพพื้นที่และความสัมพันธ์ในชุมชน เช่น ระบบเครือญาติ หรือหมู่บ้านเครือข่ายค้ายาเสพติด ส่งผลให้หน่วยสกัดกั้นถูกตรวจจับความเคลื่อนไหวก่อน และไม่สามารถรักษาความลับของภารกิจได้

1.4 สังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่มีบทบาททั้งในเชิงสนับสนุนและขัดขวางการสกัดกั้น

แม้ว่าสังคมแม่ฮ่องสอนจะมีความเข้มแข็งในด้านวัฒนธรรมและการเกษตรพอเพียง แต่ก็ยังมีช่องว่างทางเศรษฐกิจ เช่น ความยากจนและรายได้ต่ำ ที่กลุ่มค้ายาเสพติดใช้เป็นโอกาสในการแทรกซึม เช่น การจ้างชาวบ้านเป็นผู้ลำเลียง หรือให้ที่พักพิง ซึ่งบ่งชี้ว่าแผนการสกัดกั้นควรผสานแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมาย

1.5 เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารคือปัจจัยเสริมที่สำคัญแต่ยังขาดแคลนในทางปฏิบัติ

แม้ปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่สามารถสนับสนุนการตรวจจับ การเฝ้าระวัง และการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น โดรน กล้องวงจรปิด หรือระบบตรวจจับด้วยเซ็นเซอร์ แต่ในพื้นที่แม่ฮ่องสอนยังขาดการเข้าถึงหรือการบูรณาการเทคโนโลยีเหล่านี้อย่างเต็มที่ รวมทั้งการประสานข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานยังไม่รวดเร็วพอ จึงควรเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างศูนย์ข้อมูลร่วมให้มีประสิทธิภาพ

1.6 ช่องโหว่ด้านกฎหมายและความร่วมมือข้ามพรมแดนยังเป็นอุปสรรคต่อการสกัดกั้น

แม้จะมีกฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามยาเสพติดที่เข้มงวด แต่ในบางประเด็น เช่น การควบคุมตามหลักสิทธิมนุษยชน หรือข้อจำกัดในการปฏิบัติการข้ามพรมแดน ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ การขาดกลไกความร่วมมือถาวรกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ไม่สามารถติดตามหรือยับยั้งขบวนการค้ายาเสพติดที่มีฐานที่มั่นอยู่นอกประเทศได้อย่างแท้จริง

2. ปัจจัย และสภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อรูปแบบ และวิธีการสกัดกั้นยาเสพติด ของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

2.1 กำลังพลและยุทธโธปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการภารกิจที่ครอบคลุมพื้นที่ชายแดนขนาดใหญ่

หน่วยเฉพาะกิจสิงหนาทและกองร้อยทหารราบที่รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ รวมถึงขาดยุทธโธปกรณ์ที่จำเป็น เช่น โดรน กล้องวงจรปิด และระบบเซ็นเซอร์ตรวจจับ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเฝ้าระวัง

ตรวจจับ และตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือภูมิภาคที่ยากต่อการเข้าถึง

2.2 ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเฉพาะด้านข่าวกรอง การสังเกต การพิสูจน์ทราบ และเทคโนโลยี

ทั้งในระดับอำนาจการและระดับปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งยังขาดทักษะในการรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงขาดทักษะด้านการตรวจค้น วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ต้องสงสัย หรือการใช้เทคโนโลยีตรวจการณ์ขั้นสูง ส่งผลให้ไม่สามารถจับกุม หรือป้องกันการลักลอบลำเลียงยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การบริหารจัดการภายในยังมีจุดอ่อนด้านระบบงานและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน

แม้จะมีระบบสายการบังคับบัญชาที่ดี แต่ยังคงขาดการแบ่งงานที่ชัดเจน และเหมาะสม โดยเฉพาะในฝ่ายข่าวสารที่มีภารกิจซ้ำซ้อน ซึ่งส่งผลต่อสมาธิและคุณภาพของงานข่าว นอกจากนี้ ยังพบว่า การวางแผนการปฏิบัติยังไม่รัดกุมเพียงพอ บางกรณีใช้การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นหลัก ขาดการเตรียมการเชิงรุกที่เป็นระบบ

2.4 ข้อจำกัดด้านระบบราชการและความล่าช้าในการสั่งการระหว่างหน่วยงาน

แม้จะมีการประสานงานในภาพรวมระหว่างหน่วยเฉพาะกิจ หน่วยความมั่นคง และฝ่ายพลเรือน แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าขั้นตอนการสั่งการยังมีความล่าช้า อันเนื่องมาจากระบบราชการแบบขั้นตอน รวมถึงขาดการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยข่าวกรองต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้การปฏิบัติการสกัดกั้นเกิดความล่าช้าและเสียโอกาส

3. รูปแบบและแนวทาง ในการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยเฉพาะกิจสิงหนาท

3.1 การพัฒนาเครือข่ายข่าวกรองเชิงลึกและระบบวิเคราะห์ข้อมูลที่แม่นยำ

การจัดตั้งศูนย์ข่าวกรองเฉพาะกิจในระดับหน่วยเฉพาะกิจและกองร้อยทหารราบ มีบทบาทสำคัญในการรวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข่าวสารด้านยาเสพติด โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบ GPS, AI, แผนที่ดิจิทัล และระบบวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียลไทม์ ทั้งนี้ยังเน้นการใช้บุคลากรที่มีทักษะด้านภาษาและไอที รวมถึงการฝึกอบรมเสริมทักษะข่าวกรอง เพื่อให้สามารถคาดการณ์และตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที

3.2 การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ ประชาชน และ ประเทศเพื่อนบ้าน

การจัดตั้งกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น เช่น ฝ่ายปกครอง ตำรวจตระเวนชายแดน และชุมชนชายแดน โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่ให้ความร่วมมือสูง ถือเป็น การสร้างเครือข่ายแจ้งเบาะแสอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีแนวทาง เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทย-เมียนมา เพื่อพัฒนาแนวทางการประสานงานและ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารข้ามพรมแดน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันต้นทางของยาเสพติด

3.3 การเสริมสร้างศักยภาพของกำลังพลและการใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือสนับสนุน

รูปแบบการปฏิบัติงานที่นำเสนอ เน้นให้มีการฝึกอบรมด้านยุทธวิธี และการใช้อุปกรณ์ตรวจการณ์ เช่น โดรน กล้องอินฟราเรด เซ็นเซอร์ และระบบติดตาม GPS รวมทั้งจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็ว (Quick Reaction Force) ที่มีความคล่องตัวและ พร้อมรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่เสี่ยง ตลอดจนการจัดสรรสวัสดิการ และสิ่งจูงใจ เพื่อเสริมขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ในภารกิจระยะยาว

3.4 การพัฒนาแนวทางปฏิบัติและแผนตอบโต้เชิงรุกตามลักษณะภัยคุกคาม

มีการวางแผนยุทธวิธีปฏิบัติการตอบโต้เครือข่ายค้ายาเสพติดที่ใช้ เทคนิคซับซ้อน เช่น การล่อลวงแบบช่วง การตรวจตราเจ้าหน้าที่ หรือการปักสืงค้า ตามหมู่บ้านชายแดน โดยตอบโต้ด้วยการใช้มาตรการลง การปรับเปลี่ยนเส้นทาง ลาดตระเวน และการวางแผนเผชิญเหตุ ทั้งนี้ยังเสริมด้วยการทำงานร่วมกับฝ่ายสืบสวน สอบสวน และใช้เครือข่ายข่าวสารท้องถิ่นเป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการวางแผน

3.5 การจัดระบบบริหารจัดการภายในหน่วยให้มีความเป็นระบบและ ปลอดภัย

การกำหนดระดับความลับของข้อมูล การพัฒนาโปรโตคอล ความปลอดภัยด้านข่าวสาร และการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็น แนวทางลดจุดอ่อนภายในหน่วย รวมถึงการตั้งศูนย์ส่งกำลังบำรุง คลังเสบียง และ ศูนย์ปฏิบัติการทางยุทธวิธีที่เชื่อมโยงกันระหว่างทุกระดับของการปฏิบัติการ เพื่อให้ สามารถดำรงการปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่องและปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่การสกัดกั้นยาเสพติด

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่หน่วยเฉพาะกิจสิ่งหนาทและกองร้อยทหารราบเป็นหลัก แต่ในอนาคตควรขยายขอบเขตการศึกษาครอบคลุมถึงฝ่ายปกครอง ทหารพราน ตำรวจตระเวนชายแดน และหน่วยงานฝ่ายพลเรือนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ภาพรวมของกลไกการบูรณาการและข้อจำกัดระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยเสริมความแม่นยำและครอบคลุมของกลยุทธ์ในการปฏิบัติ

2. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณควบคู่กับข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์เป็นหลัก สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสำรวจความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ หรือประชาชนในชุมชนชายแดน เพื่อใช้สนับสนุนผลการวิเคราะห์ และสามารถวัดระดับประสิทธิภาพหรือความพึงพอใจในเชิงสถิติได้

3. ควรมีการประเมินผลกระทบของยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในเชิงปฏิบัติจริง

แม้การวิจัยครั้งนี้จะสามารถออกแบบกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพได้หลากหลาย แต่ยังไม่มีการประเมินว่ากลยุทธ์ใดสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมากที่สุด ดังนั้นในการวิจัยครั้งหน้า ควรมีการทดลองใช้หรือศึกษากรณีตัวอย่าง (Case Study) ของกลยุทธ์ที่เสนอ แล้ววิเคราะห์ผลลัพธ์ เพื่อเสริมความแม่นยำและใช้งานได้จริงมากยิ่งขึ้น

4. ควรพัฒนาชุดเครื่องมือวิจัยที่ออกแบบเฉพาะสำหรับบริบทของพื้นที่ชายแดน

บริบทของพื้นที่ชายแดนมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากพื้นที่ทั่วไป เช่น ภูมิประเทศ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และความสัมพันธ์ข้ามพรมแดน จึงควรออกแบบเครื่องมือวิเคราะห์ที่เหมาะสม เช่น ดัชนีความเสี่ยงพื้นที่, แบบประเมินศักยภาพชุมชน หรือแบบสอบถามพฤติกรรมเครือข่าย เพื่อใช้เสริมการวิเคราะห์ได้แม่นยำมากขึ้น

5. ควรศึกษาทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดเฉพาะของการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดน

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทฤษฎีระบบ การจัดการความเสี่ยง ความร่วมมือ และเครือข่ายสังคม ได้อย่างเหมาะสม ในครั้งต่อไปควรพัฒนารอบแนวคิดเฉพาะที่เชื่อมโยงทุกทฤษฎีเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นโมเดลกลางสำหรับการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเชิงลึกในอนาคตอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

1. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). World Drug Report 2023. Vienna: UNODC; 2023.
2. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2567 - 2570. กรุงเทพฯ: ป.ป.ส.; 2567.
3. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ; 2561.
4. กระทรวงกลาโหม. แผนปฏิบัติการกระทรวงกลาโหม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570). กรุงเทพฯ: กระทรวงกลาโหม; 2566.
5. สุพรเทพ ไชยงค์, พันเอก. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองกำลังสุรศักดิ์มนตรี. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2565.
6. อนุวัช ปัญญานันท์, พันเอก. แนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของกองกำลังป้องกันชายแดนในการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด. [เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก; 2565.
7. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ. หลักการทรงงาน 23 ข้อ. สำนักงาน กปร.; ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์.
8. von Bertalanffy L. General System Theory. New York: George Braziller; 1968.
9. ISO. Risk management – Principles and guidelines (ISO 31000:2018). Geneva: International Organization for Standardization; 2018.
10. Gray B. Collaborating: Finding common ground for multiparty problems. San Francisco: Jossey-Bass; 1989.
11. Wasserman S, Faust K. Social Network Analysis: Methods and Applications. Cambridge: Cambridge University Press; 1994.
12. Peters TJ, Waterman RH. In Search of Excellence: Lessons from America's Best-Run Companies. New York: Harper & Row; 1982.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก สมนึก รูปเทียน
วัน เดือน ปีเกิด	15 กุมภาพันธ์ 2521
ประวัติสำเร็จการศึกษา	พ.ศ. 2538 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม พ.ศ. 2541 โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 39 พ.ศ. 2546 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 50 พ.ศ. 2556 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 91
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2546 - 2549 ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2550 - 2553 ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2554 -2554 นายทหารฝ่ายยุทธการ กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2555 - 2555 ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 91 พ.ศ. 2556 - 2556 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายยุทธการ (ฝ่ายอากาศ) กองพลทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2557 - 2557 รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2558 - 2558 รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 5 กรมทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2559 - 2560 หัวหน้าฝ่ายการข่าว กองพลทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2561 - 2563 ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 7 พ.ศ. 2564 - 2564 หัวหน้ากองยุทธการ มณฑลทหารบกที่ 34 พ.ศ. 2564 - 2565 ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 5 กรมทหารราบที่ 7
ตำแหน่งปัจจุบัน	พ.ศ. 2566 - ปัจจุบัน รองผู้บังคับกรมทหารราบที่ 7